

**«Шахтинск қаласының сәулет және қала құрылысы жер қатынастары бөлімі»
ММ қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау
қорытындылары бойынша талдамалық анықтама**

Шахтинск қаласы

12 маусым 2026 жыл

«Шахтинск қаласының сәулет және қала құрылысы жер қатынастары бөлімі» ММ басшысының 2026 жылғы «14» мамырдағы №15 бұйрығымен бекітілген жұмыс тобы 2026 жылғы 18 мамыр мен 27 маусым аралығында «Шахтинск қаласының сәулет және қала құрылысы жер қатынастары бөлімі» ММ (бұдан әрі - Бөлім) қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізді.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау келесі бағыттар бойынша жүргізілді:

1) «Шахтинск қаласының жер қатынастары, сәулет және қала құрылысы бөлімі» ММ қызметін қозғайтын нормативтік-құқықтық актілерде және құқықтық актілерде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;

2) «Шахтинск қаласының жер қатынастары, сәулет және қала құрылысы бөлімі» ММ ұйымдастыру-басқару қызметінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау.

**I. ЗАҢНАМАДАҒЫ СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРІН
АНЫҚТАУ.**

Мемлекеттік органның Ережесін зерделеу барысында Бөлімнің қызметіне және олармен байланысты нормативтік-құқықтық актілерге (Қазақстан Республикасының Жер кодексімен және ҚР «Қазақстан Республикасындағы сәулет, қала құрылысы және құрылыс қызметі туралы», ҚР 2013 жылғы 15 сәуірдегі № 88-V «Мемлекеттік көрсетілетін қызметтер туралы», ҚР 2001 жылғы 23 қаңтардағы № 148 «Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы», ҚР 2015 жылғы 4 желтоқсандағы № 434-V ҚРЗ «Мемлекеттік сатып алу туралы» Заңы).

Жүргізілген талдау нәтижелері бойынша келесілер анықталды:

- Мемлекеттік қызметтер көрсету тізіліміне сәйкес Бөлім «Ауыл шаруашылығы алқаптарын бір түрден екінші түрге ауыстыруға түпкілікті шешім беру» қызметін ұсынады.

Мәселен, ҚР Жер Кодексінің 98-бабының 5-тармағына сәйкес-аса құнды ауыл шаруашылығы алқаптарын құндылығы аз жерлерге ауыстыру үшін негіз болып табылады:

егістік үшін-жердің агроөндірістік топырақ сипаттамаларының оларды нақты пайдалануына сәйкес келмеуі, улы заттармен ластанудың жоғары деңгейі;

көпжылдық екпелер үшін-екпелердің шекті жасы, олардың жұқаруы, қанағаттанарлықсыз тұқымдық құрамы, жердің қолайсыз топырақ-мелиорациялық сипаттамалары;

шабындықтар үшін-жердің шөлейттенуі, шалғынды өсімдіктердің деградациясы, жердің мелиоративтік жай-күйінің нашарлауы;

жайылымдар үшін-құлату.

Суармалы жерлерді суарылмайтын жерлерге ауыстыру кезінде жоғарыда аталған факторларды есепке алудан басқа, суару көзімен байланыстың жоғалуы, сумен қамтамасыз етілмеуі, шаруашылық ішілік суару жүйелерінің техникалық жай-күйі, ал жайылмалы суару жерлері үшін-ағынды қайта бөлу немесе су ресурстарының болмауы салдарынан су басудың тоқтатылуы, құрылыстардың техникалық жай-күйі ескеріледі

Қажет болған жағдайда жергілікті атқарушы органдар (бұдан әрі-ЖАО) бағалы ауыл шаруашылығы алқаптарын құндылығы төмен жерлерге ауыстырудың басқа да көрсеткіштерін: ауыл шаруашылығы алқаптарының ең төмен өнімділігі, тұздану деңгейі, сортаңдану деңгейі, топырақтың ластануы және алқаптардың сапалық сипаттамасына әсер ететін басқа да өлшемшарттарды белгілей алады.

Демек, «Ауыл шаруашылығы алқаптарын бір түрден екінші түрге ауыстыру негіздерінің» толық тізбесі заңнамалық түрде анықталмаған және осылайша ЖАО субъектілердің өтініштерін қарау кезінде қосымша талаптар қою құқығына ие. Осы мәселені тиісті құқықтық регламенттеудің болмауы осы мемлекеттік қызметті көрсету кезінде сайлау тәсілін қолдануға әкеп соғуы мүмкін.

2025 жылдың тексерілген кезеңінде Бөліммен жоғарыда көрсетілген мемлекеттік қызмет көрсетілмеген.

II. ПЕРСОНАЛДЫ БАСҚАРУ ЖӨНІНДЕГІ ҚЫЗМЕТТІ ЗЕРДЕЛЕУ

Бөлімнің штат саны 3 әкімшілік бірлікті құрайды.

Көрсетілген кезеңдегі талдау барысында мүдделер қақтығысы фактілері, сондай-ақ басшымен аффилиирлену фактілері, жақын туыстарының, жұбайлары мен жекжаттарының бірлескен қызметі (жұмысы) анықталған жоқ.

Бөлімнің барлық қызметкерлері Қазақстан Республикасы Бас прокуратурасы жанындағы Құқықтық статистика және арнайы есепке алу Комитетінің «Ақпараттық сервис» базасы бойынша тексерілді, соттылықтар мен айыппұлдар жоқ.

Мемлекеттік қызметшілер арасында қолданыстағы заңнамамен лауазымды адамдар үшін белгіленген өзіне қабылданған сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулер мен тыйымдарды бұзу фактілері анықталған жоқ.

Сондай-ақ, бөлімнің мемлекеттік қызметшілеріне қатысты жағымсыз материалдарды анықтау үшін бұқаралық ақпарат құралдарына мониторинг жүргізілді. Зерттелетін кезеңде теріс материалдар анықталған жоқ.

«Шахтинск қаласының жер қатынастары, сәулет және қала құрылысы бөлімі» ММ стендінде және Шахтинск қаласы әкімдігінің сайтында азаматтарды қабылдау кестесі, сенім телефонының нөмірі, мемлекеттік қызметшілердің Әдеп кодексі орналастырылған. Прокурорлық қадағалау актілері түскен жоқ.

«Instagram» мессенджерінде бос жер учаскелері туралы, сауда-саттық және аукциондар өткізу туралы, Сыбайлас жемқорлыққа қарсы бағытталған іс-шаралар өткізу туралы есептер жариялау үшін бөлімнің аккаунты жұмыс істейді, бұл өз кезегінде оның қызметінің ашықтығын көрсетеді.

III. МЕМЛЕКЕТТІК ҚЫЗМЕТТЕР КӨРСЕТУ ЖӘНЕ РҰҚСАТ БЕРУ ФУНКЦИЯЛАРЫН ОРЫНДАУ ЖӨНІНДЕГІ ҚЫЗМЕТТІ ЗЕРДЕЛЕУ

Нормативтік құқықтық актілерге сәйкес Бөлім рұқсат беру және бақылау функцияларын жүзеге асырмайды.

Бөлім Қазақстан Республикасының Жер кодексіне және ҚР «Қазақстан Республикасындағы сәулет, қала құрылысы және құрылыс қызметі туралы» Заңына сәйкес 20 мемлекеттік қызмет көрсетеді:

- 1) жер учаскелерін қалыптастыру бойынша жерге орналастыру жобаларын бекіту (2025 жылы көрсетілген қызметтер саны – 18);
- 2) жер учаскесінің нысаналы мақсатын өзгертуге шешім беру (2025 жылы көрсетілген қызметтер саны – 6);
- 3) іздестіру жұмыстары үшін жер учаскесін пайдалануға рұқсат беру (2025 жылы көрсетілген қызметтер саны – 1);
- 4) бұзылған жерлерді рекультивациялау жобасын келісу және беру;
- 5) ауыл шаруашылығы алқаптарын бір түрден екінші түрге ауыстыруға рұқсат беру;
- 6) елді мекен шегінде объект салу үшін жер учаскесін беру;
- 7) жылжымайтын мүлік объектісінің мекенжайын беру/жою (2025 жылы көрсетілген қызметтер саны -56)
- 8) құрылыс және реконструкциялау (қайта жоспарлау және қайта жабдықтау) жобаларын әзірлеу кезінде бастапқы материалдарды ұсыну (2025 жылы көрсетілген қызметтер саны – 203);
- 9) эскизді (эскиздік жобаны) келісу (2025 жылы көрсетілген қызметтер саны – 185);
- 10) жер учаскелерінің бөлінгіштігі мен бөлінбейтіндігін айқындау;
- 11) жер учаскесін жеке меншікке біржолғы не бөліп-бөліп сату (2025 жылы көрсетілген қызметтер саны – 30);
- 12) жер учаскесін жалдау мерзімін ұзарту (2025 жылы көрсетілген қызметтер саны - 43)
- 13) жер учаскесін алуға кезекке қою (2025 жылы көрсетілген қызметтер саны – 165);
- 14) кейінгі кәдеге жарату жөніндегі жұмыстар кешенін жүргізуге шешім беру (2025 жылы көрсетілген қызметтер саны – 12);
- 15) жер учаскесіне жалдау шартының телнұсқасын беру.
- 16) Республикалық маңызы бар қала, астана, облыстық және аудандық маңызы бар қалалар шегінде жер учаскесіне құқықтар алу (2025 жылы көрсетілген қызметтер саны -289);
- 17) Сауда-саттықты (конкурстарды, аукциондарды) өткізуді талап етпейтін, мемлекет меншігіндегі жер учаскелеріне құқықтарды сатып алу;
- 18) үлескерлердің ақшасын тартуға рұқсат беру (2025 жылы көрсетілген қызметтер саны -1)
- 19) тұрғын үй құрылысына үлестік қатысу туралы шарттың есептік жазбасы туралы үзінді-көшірме беру (2025 жылы көрсетілген қызметтер саны -1);
- 20) кент, ауыл жерлерінен жер учаскесін беру.

Мемлекеттік қызметтерді бөлім электрондық түрде Ақпараттық жүйелер арқылы көрсетеді: Е-лицензиялау, ХҚКО ИАЖ, Геопортал, Мекенжай тіркелімі, МҚК ААЖ, МҚК АЖО.

Демек, жеке және заңды тұлғалармен байланыс жүзеге асырылмайды, бұл сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін жою туралы айтуға мүмкіндік береді.

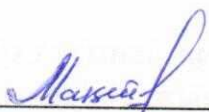
IV. БАҚЫЛАУ-ҚАДАҒАЛАУ ФУНКЦИЯЛАРЫН ІСКЕ АСЫРУ ЖӨНІНДЕГІ ҚЫЗМЕТТІ ЗЕРДЕЛЕУІV.

Шахтинск қаласы әкімдігінің 2022 жылғы 05 мамырдағы №24/06 қаулысымен бекітілген «Шахтинск қаласының жер қатынастары, сәулет және қала құрылысы бөлімі» мемлекеттік мекемесінің Ережесіне сәйкес бөлімде бақылау-қадағалау функциялары жоқ.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін жою (бейтараптандыру) бойынша ұсыныстар.

1. Сыбайлас жемқорлық тәуекелі жоғары аймақтарға жататын қызметке ішкі бақылау мен аудитті жүзеге асыру.
2. Ұжымда сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа «нөлдік» төзімділікті қалыптастыру.

Жұмыс тобының жетекшісі

Б.Ж. Мақшай

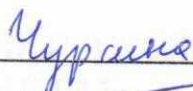
Жұмыс тобының мүшелері:

Г.Б. Садыканова

Ж.Ш. Коздибаев

М.А. Чурсина

А.С. Варзаев